

Rapport:

Overvåking av hekkende sjøfugl i Vest-Agders sjøfuglreservater 2013.

Bestandsstørrelse og hekkesuksess.

Oppdragsgiver: Statens Naturoppsyn Kristiansand (SNO)

Gjennomført av: Norsk Ornitologisk Forening, avd. Vest-Agder (NOF-VA)

Utarbeidet for NOF-VA av: Morten Helberg

(epost morten.helberg@ibv.uio.no)

Rapport dato: 15.12.2013

Reservatet Skotholmen i Skjernøysund i Mandal har som regel vært en rask tellejobb hvert år, det har nemlig vært tomt for hekkende fugler siden vi sist hadde et svartbakpar her i 2006. Men i år var det endelig beboere igjen, en enkelt rugende fiskemåke. Unger ble det ikke på denne lokaliteten i år, men produksjonsmessig var 2013 et forholdsvis bra år for fiskemåkene på andre lokaliteter i Mandal. Bestandsutviklingen i denne kommunen har imidlertid vært negativ over lang periode, fra 200-300 par på begynnelsen av 1990-tallet til ned mot 100 par de siste to sesongene. Den viktigste lokaliteten i Mandal er industriområdet på Gismerøya. Her var det var anslagsvis 35 hekkende par i år, og minst 40 unger vokste opp. Skjernøysund 30.05.2013. (Foto: Morten Helberg)

1 Sammendrag

Denne rapporten oppsummerer resultatene fra den aktiviteten som NOF-VA har utført i Vest-Agders sjøfuglreservater i 2013. Hekkebestand ble tallfestet i alle fylkets sjøfuglreservater, med unntak av Rødholmene i Flekkefjord. Hekkesuksess ble undersøkt og tallfestet for de fleste sjøfuglartene i alle fylkets reservater unntatt Herøya (Søgne), Søndre Eggvær (Mandal), samt Rødholmene og Øvre-/Nedre Svineholmen (Flekkefjord). Rapporten omhandler primært forholdene i selve sjøfuglreservatene, men vi har til slutt en liten oppsummering over det vi kjenner til om hekkesesongen for andre sjøfuglarter, som ikke hekket i reservatene i 2013.

2 Bakgrunn

På oppdrag fra fylkesmannen i Vest-Agder har NOF-VA siden 1996 hatt oppsyn med Vest-Agders sjøfuglreservater, eksklusiv de tre i Søgne kommune. Fra og med 2004 tok Statens Naturoppsyn over dette ansvaret. For å sikre kontinuitet og bedre kvaliteten på overvåkingen ble det da, etter samråd med Statens Naturoppsyn og miljøvern avdelingen hos Fylkesmannen i Vest-Agder, besluttet å vinkle NOF's innsats mer over på standardisert overvåking av bestandsnivåer og hekkesuksess. Fra og med 2005 inkluderte vi også reservatene i Søgne kommune i denne overvåkingen.

Vårt mål med oppdraget er å få opprettholde kontrollen over utviklingen til Vest-Agders sjøfuglbestander, og videreføre de lange dataseriene som finnes. Videre forsøker vi å avdekke årsakssammenhenger, samt å påpeke tiltak som kan bidra til at vi beholder livskraftige sjøfuglbestander og det biologiske mangfoldet langs kysten av Vest-Agder.

2013 var den niende sesongen med standardisert overvåking av bestandsstørrelser og hekkesuksess i Vest-Agders sjøfuglreservater. I år er hver art kun kommentert kort, men grunnlagsdataene finnes på besøkskjemaer samt i sjøfugldatabasen vår.

3 Metoder og gjennomføring.

Gjennom overvåkingen tallfester vi hekkebestanden av alle sjøfuglarter i alle fylkets sjøfuglreservater. I tillegg forsøker vi å kvantifisere antall flygedyktige ungfugl, som et mål på hekkesuksess. Det er ikke noe mål å ha et visst antall besøk i hvert reservat, vårt hovedfokus er å gjennomføre oppgavene med så få besøk som mulig.

Bestandstakseringen ble gjennomført i slutten av rugeperioden, fra slutten av mai til begynnelsen av juni. Registrering av hekkesuksess (ungfugl / store unger) ble avpasset etter hvilke arter som hekket i hvert enkelt reservat. Det vil fortrinnsvis si ultimo juni – primo juli for terner og fiskemåker, primo juli for gråmåke og svartbak, samt ultimo juli – primo august for sildemåke, havhest og storskarv.

Tre sjøfuglreservater ble fra og med 2008 sesongen tatt inn i det nasjonale SEAPOP-prosjektet: Slettingen, Klovholmene og Rauna. En ikke-vernede lokalitet, Storøy (Mandal), er også med i dette prosjektet. På disse SEAPOP-lokalitetene har det også i 2013 foregått en utvidet overvåking av artene ærfugl, mellomskarv, gråmåke og sildemåke. I tillegg til bestandsutvikling og hekkesuksess så overvåker vi her blant annet fenologi, kullstørrelser, voksenoverlevelse og næringsvalg.

All ringmerking ble koordinert gjennom hovedansvarlig for de aktuelle reservatene for å minimere forstyrrelse. Ringmerkingen blir benyttet som et hjelpemiddel, blant annet til å fremskaffe data om hekkesuksess, rekruttering og voksenoverlevelse. Det ble stort sett brukt

fargeringer slik at de merkede fuglene enkelt kan avleses på avstand med optikk. Avlesninger av voksne hekkende måker med fargeringer ble også i år prioritert høyt i koloniene.

Det ble også vektlagt å notere avvik fra normalt hekkeforløp, forstyrrelser, predasjon, funn av døde fugler og andre faktorer som kan gi oss mer kunnskap om hva som skjer med våre sjøfugler.

Hovedansvarlige for overvåkingen var:

Morten Helberg (Koordinator for prosjektet)

Eldar Wrånes (Kristiansand og Søgne kommuner)

Thomas Bentsen (Mandal og Lindesnes kommuner)

Knut S Olsen (Lyngdal, Farsund og Flekkefjord kommuner)

4 Artsvis gjennomgang

4.1 Knoppsvane

Knoppsvanen hekket i 2013 i to sjøfuglreservat, Terneholmen og på Jakobsholmen, begge i Farsund kommune. På Jakobsholmen er ble reiret predert, mens vi ikke vet utfallet av hekkingen på Terneholmen.

4.2 Grågås

Det ble registrert 33 hekkende par av grågås i sjøfuglreservatene i 2013. Dekningsgraden var nok ganske dårlig siden arten hekker svært tidlig og er sky i hekketiden, så dette tallet forteller svært lite. Vi mangler bl.a. tellinger fra gode grågåslokaliteter som Songvaar, Hellersøya og Kubbøya (Søgne), Valløy og Kjellingengen (Mandal), samt Udvåre (Lindesnes). Grågåsbestanden i Vest-Agder er trolig fremdeles økende og den totale bestanden i alle sjøfuglreservatene er nokså sikkert over 50 par. De fleste grågåsregistreringene er av par med ungekull, og i 2013 ble det registrert minst 72 unger av varierende størrelse hos 30 par. Dette indikerer at grågæssene stort sett har god hekkesuksess.

4.3 Hvitkinngås

Et par ble observert på Rauna 5. mai, og et annet på Lille Vengelsholmen samme dag. Lille Vengelsholmen er ikke reservat, men ligger rett ved siden av Store Vengesholmen der vi observert hvitkinngås i fjor. Dette er tidlig og det er ingen observasjoner senere i sesongen som tyder på at disse parene gikk til hekking.

4.4 Gravand

Det hekket gravand på Store Slettingen i Mandal også i år, og av et kull på åtte unger så vokste minst fire opp. Det ble også observert et kull med fem unger på Valløy 6. juli (Samme kullet også observert på Kneblingen). På Rauna var det to par som holdt seg. Et kull på 11 unger ble først observert 1. juli, omkring en uke senere var det fremdeles ti halvstore unger i dette kullet. Senere i sesongen ble det vanskelig å holde oversikten på Rauna da flyvedyktige unger fra andre lokaliteter på Lista begynte å frekventere reservatet, men det er sannsynlig at flere av ungene i dette kullet kom på vingene.

Tradisjonelt er det viktigste området for gravandene i Vest-Agder på Lista. Her ligger bestanden noenlunde stabilt på rundt 60 par samt en del enslige hanner.

Ved totaltellingen i 1993 ble det bare registrert åtte par utenom Lista. Seks av dem var i den ytre skjærgården i Søgne og Mandal kommune, mens to par hekket i området ved Landekilen (Mandal). Etter dette har det tradisjonelt vært registrert jevnlig hekkinger av 1-2 par i Søylekilen og Landekilen i Mandal, og også forholdsvis regelmessig i Leirkilen i Søgne. I

ytre skjærgård er det mere utfordrende å holde kontroll på gravendene. Arten har heller ikke vært prioritert veldig høyt av oss, men vi registrerer de observasjonene som blir gjort.

På Lista var det dårlig hekkesuksess også i 2013, men i Mandal var det et positivt år: Et stasjonært par i Søylekilen på Sånum (kull på 8 unger), to par holdt seg i området rundt Ryvingen og Slettingen (et kull på ni unger - hvorav fire vokste opp), et par hadde fem unger ved Terneskjær 30. juni, mens ett kull med seks unger ble sett på Kneblingene, rett ved Kjellingens reservatet 6. juli. Søgne har det blitt rapportert to stasjonære par fra Lille og Store Leirkilen, og ungeproduksjonen her er ukjent.

I forhold til den overvåkingen som NOF Mandal gjør i forbindelse med minkfjerning så kan vi kanskje tenke oss et enda større fokus på gravendene. Dette er jo et innspill dere i SNO kan komme tilbake til oss med, og også eventuelle andre arter om dere ønsker det.

4.5 Ærfugl

I 2013 ble Rauna opptalt, og 348 ærfuglreir ble resultatet, nøyaktig samme antall som i 2012. Utenom Rauna ble kun 7 ærfuglreir registrert i sjøfuglreservatene. Vi gjør ikke noe forsøk på å finne alle ærfuglreirene i de andre koloniene da dette vil ta for mye tid, men registrerer selvsagt de vi finner, også med henblikk på å unngå å forstyrre rugende hunner ved senere besøk på øyene.

Hekkesuksess blir som vanlig bare undersøkt langs Listastrendene, der de aller fleste ungekullene er klekt ut på Rauna. Årets resultat var minst 234 små unger som ble klekt ut og levde lenge nok til at de kom seg inn til Listastrendene og ble talt opp. Minst 171 av disse vokste opp. De siste årene har det vært stor spredning i klekkespunkt for ærfuglene på Rauna og dette har innvirkning på hvor mange små unger vi klarer å registrere på samme tid. Det er likevel en dårlig trend for hekkesuksessen til ærfugl på Lista. Både antall reir på Rauna og ikke minst antall hanner til stede tidlig i hekkesesongen i hele Farsund kommune har også hatt en negativ utvikling de siste årene. Ellers i fylket finnes det ikke dataserier som kan si noe sikkert om bestandsutviklingen til ærfugl.

4.6 Siland

To reir ble registrert i sjøfuglreservatene, et på Jakobsholmen (ble robbet) og et på Terneholmen, begge i Farsund. Det ser ut som om silanda klarer seg godt i Vest-Agder, men sjøfuglreservatene er ikke viktige for denne arten som ofte prefererer indre skjærgård, fjorder og elvemunninger.

4.7 Havhest

I 2013 ble det første året uten at det var havhest til stede på Markøy siden arten etablerte seg her i 1992. Dette var ikke uventet siden bestanden her har vært i sterk nedgang og ikke fått frem unger siden 2005.

4.8 Storskarv (mellomskarv)

I 2013 ble det opptalt 200 reir på Rauna og 19 reir på Agneskjæret. Det ble talt opp 302 store unger/ungfugl på Rauna og 37 på Agneskjæret. Bestanden har stabilisert seg på Rauna, hvor det har hekket mellom 200 og 254 par siden 2007. Første hekkefunn på Agneskjær var i 2011.

Storskarvkolonien på Agneskjær fotografert med telelinse fra indre del av øya. Fuglene hekket første året helt tett, da var det bare fire par. I 2013 var det 19 par, og reirene ligger både ute på tuppen som vi ser her på bildet og et femtitalls meter lenger inne. Det kom unger på vingene fra de aller fleste reirene, så begge hekkeplassene egnert seg tydeligvis godt for dem. Agneskjæret 5. juli 2013. (Foto: Morten Helberg)

4.9 Toppskarv

I 2013 var det åtte reir på Rauna og fire på Agneskjæret. Det ble produsert seks unger på Rauna og ti på Agneskjæret. Antall antall par var nøyaktig som i 2012, men det var bedre produksjon på Agneskjæret i 2013 enn året før.

4.10 Gråhegre

I den faste kolonien på Brattholmen var det i 2013 minst to bebodde reir, unger ble sett men ikke talt opp. Størstedelen av denne tradisjonelle kolonien har nå flyttet over til naboholmen som ikke er vernet. Kolonien på Herøya, som ble funnet i 2008, ble heller ikke sjekket opp denne sesongen.

4.11 Tjeld

Kun 29 par tjeld ble rapportert inn fra sjøfuglreservatene i 2013. Dekningsgraden var dårlig for denne arten, da arten ikke ble taksert i 11 av de reservatene hvor det har hekket tjeld i de senere år. Sannsynligvis hekker det opp mot 40 par tjeld i Vest-Agders sjøfuglreservater. Denne arten blir ikke fanget veldig godt opp med dagens overvåkingen. da det er relativt ressurskrevende å få god oversikt, og øst for Lindesnes har ikke dette vært gitt stor prioritet.

Hekkesuksessen ble kun undersøkt i tre reservater med til sammen 12 par, her vokste kun sju unger opp.

4.12 Tyvjo

Som vanlig var det et par som fikk frem en flyvedyktig unge på Songvaar (Søgne). Det ble observert ett par på Skjøringen i Mandal, men hekkingen ble mislykket. I tillegg var det et par på Hillebunga (Mandal) som fikk frem en ungfugl. Dette området er ikke vernet.

4.13 Fiskemåke

Kun 53 par ble registrert i sjøfuglreservatene, til tross for god dekningsgrad. Dette er nok en gang ny bunnrekord. På begynnelsen av 1980-tallet hekket det over 1000 par i sjøfuglreservatene, siden har det vært en kontinuerlig nedgang som ikke synes å ta slutt. Bare siden 2005 er bestanden halvert. Det er bare en skikkelig koloni igjen i sjøfuglreservatene, på Grønningen (Kristiansand) – 20 par her i 2013. Arten står derfor nå stor fare for å forsvinne helt fra sjøfuglreservatene.

Produksjonsmessig var det for første gang på mange år en god sesong på Grønningen, 25 unger ble talt opp her i slutten av juli, de fleste flyvedyktige. På Rauna (ti hekkende par i 2013) så kom det muligens to unger på vingene. I de øvrige reservatene kom det trolig ikke en eneste unge på vingene.

4.14 Sildemåke

Med 3748 par i 2013 så var det en liten økning i forhold til fjorårets bunnrekord (+303 par). Rauna står alene for hele denne økningen (+570 par). Nedgangen i resten av fylket fortsetter altså. Produksjonen av flyvedyktige ungfugl på Rauna var god: 0,89 (2004 ungfugl / 2240 par). I resten av reservatene til sammen 0,39 (594 ungfugl / 1508 par). Vi hadde tilnærmet fullstendig oversikt over både hekkebestand og produksjon hos sildemåke i 2013.

Rauna hadde noe bedre produksjon enn i 2012 (0,66 ungfugl/par), mens i de resterende reservatene var produksjonen nesten helt lik som i 2012 (0,38 ungfugl/par). Hekkesuksessen er spesielt dårlig i Lindesnes og Mandal, hvor næringstilgangen åpenbart var dårlig. Lengre øst er det noe bedre, og det var en del unger i enkelte kolonier i Søgne og Kristiansand.

Som eksempel på kolonier med dårlig næringstilgang kan Hummerholmen i Lindesnes nevnes. Her fant vi bare tre unger: To skrubbsultne, syltynne unger vi ikke satte ringer på inne i den tradisjonelle hekkeplassen i steinrøysa midt på øya. I utkanten av kolonien var det derimot en unge som var i normal kondisjon, og den ble merket. Nå i desember kom gjenfunnet, fuglen er sett i Malaga, Spania. Dette er et fenomen vi har sett tidligere, når det kun vokser opp få unger får vi svært ofte gjenfunn på en stor andel av dem.

«Det har aldri blitt påvist hekkende måker i Vest-Agder som har blitt ungemerket i ett annet land.» skrev jeg i starten av fjorårets rapport. I år fikk vi påvist hekking av den fuglen som er ungemerket i Frankrike i 2007, den hadde et reir med to egg på Storøy. I tillegg hekket det faktisk to nye landsmenn til, begge ungemerket på Langli ved Esbjerg i 2008. Alle er sildemåker, og en av dem hekket på Hellersøya i Søgne, den andre på Vestre Klovholmen i Mandal.

4.15 Gråmåke

Bestanden i sjøfuglreservatene var stabil i forhold til fjoråret, med 1084 par i 2013 mot 1062 par i 2012. Trenden er likevel synkende siden toppåret i 2009 (1648 par).

Hekkesuksessen var moderat (0,77 ungfugl/par). Ungeproduksjonen gikk noe opp i forhold til de foregående tre årene (0,55 i 2012, 0,53 i 2011 og 0,69 i 2010), men det er et stykke igjen til toppsesongene 2006-07 med en produksjon på hhv. 0,95 og 0,97 ungfugl per hekkende par.

4.16 Svartbak

298 par og omkring 252 flyvedyktige ungfugl ble registrert i sjøfuglreservatene i 2013. Ungeproduksjonen er ukjent for seks par, dette gir en produksjon på 0,87 ungfugl per par.

Til sammenlikning var produksjonstallet i 2012 på 0,83 og i 2011 på 0,92. Svartbaken i Vest-Agders sjøfuglreservater har altså fremdeles en historisk sett høy bestand, og i forhold til sildemåkene og gråmåkene god hekkesuksess.

4.17 Andre sjøfuglarter i Vest-Agder 2013.

4.17.1 Hettemåke

Hettemåken har for lengst utgått fra sjøfuglreservatene i Vest-Agder. Siste hekkinger på de tradisjonelle lokalitetene Jakobs-, Lille- og Rundholmen var i 2001 og på Rauna i 1998. Nå hekker arten bare i Søgne og Kristiansand kommuner. Hettemåken er forsvunnet fra alle de øvrige kommunene i fylket.

Også i 2013 hekket hettemåkene i Leirkilen i Søgne, hvor minst 52 unger vokste opp. 17 rugende par ble observert her fra land, men basert på antall unger som vokste opp må det reelle antallet hekkepar ha vært noe høyere. Det var også ett par som hekket på Rauskjæret i Høllefjorden, i en ternekoloni (se under). Fra Kristiansand er det rapportert inn 6 individer med reir på Flatholmen i Ternevika (Vågsbygd) den 12. mai, og i Sodefjedkilen (Randesund) ble det talt opp 34 individer 27. mai, og minst 30 unger 30. jun. I Fidjekilen gikk minst 1 par til hekking, men resultatet ble mislykket.

4.19.2 Makrellterne

Det hekket ingen par i sjøfuglreservatene i 2013. Arten ser dermed ut til å ha utgått fra reservatene etter mer eller mindre kontinuerlig nedgang siden disse ble opprettet i 1980. Den følger dermed etter rødnebbterna, som ble gikk ut som hekkefugl både fra sjøfuglreservatene og Vest-Agder i sin helhet fra og med 2010 sesongen.

Også utenfor reservatene går det svært dårlig med ternene. Vest for Lindesnes var det ingen hekkende makrellterner i 2013, også den lille bestanden som lenge holdt til i Flekkefjord har nå forsvunnet.

I Lindesnes hekket det minst 10 par på Njerve, og de fikk frem minst 20 unger. Lengre ute på Lindesneslandet var de tre par som etablerte seg på Våge, men de fikk ikke frem unger.

I Mandal ble det kun registrert to par i Landekilen, som la egg men ikke fikk frem unger. For Mandal kommune er dette alle tiders bunnrekord!

I Søgne var det minst 30 par som fikk frem minst 40 unger på Rauskjæret utenfor Høllen. Den 24. juli ble det rapportert minst 120 makrellterner (både voksne og unger) ved lokaliteten! Et par fikk dessuten frem to unger i Leirkilen, sammen med hettemåkene.

I Kristiansand var det over 60 individer til stede i en koloni på Terneskjæran, Flekkerøy den 31. mai, det skal også ha vært en annen koloni med minst ti par på Flekkerøy. På Fantholmskjæret i Bertesbukta var det den 7. juni 14 individer, hvorav 6 ruget. Videre var det tre par som ruget ved Varodden. I Sodefjedkilen (Randesund) var det 10 voksne og 3 unger den 22. juli. Det skal også ha vært terner i den faste kolonien på Flyndra i Kjosbukta.

4.19.3 Teist

På Lista var det positive tendenser i perioden 2006 til 2011, med opptil 3-5 sannsynlig hekkende par årlig. Dette ser nå dessverre ut til å være slutt, for som i 2012 var det lite teist å se i hekketiden i 2013. Minst en voksen og en fjorårsfugl holdt seg imidlertid på strekket Kviljoodden til Husebybukta gjennom hele mai og frem til begynnelsen av juni. Siden er det

ikke rapportert inn observasjoner herfra før to ungfugler dukket opp 10. august. Det er umulig å si om dette var lokale ungfugler.

I Mandal ble en voksen fugl observert ved Færøy 15. juni og to voksne fløy over Ryvingen, ikke så langt unna, den 19. juni. Kan også nevne at en død fjorårsfugl ble funnet drivende helt fersk den 31. mai ved Langskjeran, dødsårsaken er ukjent. Bortsett fra trekkende fugler ble det observert to individer på sjøen ved Kjereneset på Flekkerøya, den 25. mai. Disse kan like gjerne ha vært rastende trekkfugler som lokale, men nevnes likevel.

Ringmerking

Det ble til sammen ringmerket 846 måkeunger i reservatene dette året. De aller fleste (838) fikk fargeringer i tillegg til metallringen, og gjenfunnsprosenten for fargemerkede fugler ligger nå på 28 % for sildemåke, 50 % for svartbak og 55 % for gråmåke. Det er med andre ord svært mange av ungene vi ringmerker som vokser opp, og vi bruker da også mye tid på å gjøre ferdreisen i koloniene så skånsom som mulig. Det har for øvrig blitt fargemerket måkeunger i Vest-Agder siden 1995, og disse dataene er nå gjenstand for ett større prosjekt, som også innebærer eget doktorgradstudie ved Universitetet i Oslo.

Reservat	Sildemåke	Gråmåke	Svartbak
Gåseholmen og Slettholmen			11
Terneholmen og Grønningen	22		
Oksøy			3
Skjede			13
Songvaar, Hellersøya og Kubbøya	24	1	
Valløy	6	1	5
Kjellingen (inkl. Storskjær og Nordreskjær)		4	15
Store Vengelsholmen	29	41	9
Slettingen	26	46	3
Bjørnen		35	3
Klovholmene		11	
Kjorten	1	13	8
Hummerholmen	1	10	22
Udvåre	2	6	5
Agneskjæret		25	5
Småskjæran			5
Skydskjær			2
Rauna	365	55	5
Sum	476	248	114

Tabellen over gir en oversikt over de ungene som ble merket med fargeringer i sjøfuglreservatene i 2013, i tillegg fikk et fåtall unger kun metallring. Det ble gjennomført ringmerking av unger i 18 av de til sammen 32 reservatene.

I tillegg til dette er det blitt ringmerket fem storskarvunger med fargering på Agneskjæret, samt fire toppskarvunger kun med metallring på Rauna.

Det har også vært fanget noen få voksne måker på reir i noen av sjøfuglkoloniene som en del av nevnte doktorgradstudie, dette på en egen dispensasjon gitt av Fylkesmannen. I tillegg til den vanlige fargeringen har disse måkene blitt påsatt en 2,5g stor lyslogger på beinet, som gjør det mulig å beregne omtrentlig posisjon for individene gjennom hele året. Fuglene må fanges inn igjen for å få tak i dataene, så dette arbeidet vil fortsette de neste årene.

Sildemåken NOS 4266738/blå JMP8. Foto: Morten Helberg.

Det er nå ringmerket såpass mange måker med fargeringer i Vest-Agder at vi virkelig kan begynne å få innsikt i viktige prosesser; som hvor fuglene etablerer seg - i forhold til hvor de er klekt, og om de skifter hekkeplass fra år til år. Når vi analyserer avstand fra klekkeplass til hekkeplass for hanner versus hunner, finner vi at det er signifikante forskjeller både for sildemåker, gråmåker og svartbaker i Vest-Agder (upublisererte data). Hannene har en sterkere tendens til å etablere seg nær klekkeplassen enn hunnene.

En av utfordringene ved å analysere slike data er at individene også skifter hekkeplasser mellom år. Sildemåken på bildet over, NOS 4266738/blå JMP8, er forhåpentligvis et ekstremt tilfelle: den er merket som unge på Storøy i Mandal i 2001, og alle funnene på kartet over er fra denne fuglen. Den overvintrer tydeligvis i Huelva området i Spania, og er sett der flere forskjellige vintre. Det som er spesielt interessant med dette individet er at den ble fotografert i en koloni, hvor den ifølge observatøren hekket, nemlig på Södra Småholmen, Västra Götaland den 19. mai 2010. Den ble ikke observert i hekkeperioden hverken i 2011 eller 2012, men i år hekket den på Vestre Niglus i Søgne. Det er 258 kilometer mellom klekkeplassen og lokaliteten i Sverige.

For øvrig satt det også i kolonien Vestre Niglus en sildemåke med ringer NOS 4263821/svart JJK7, merket som unge 198 km NV for Søgne, i Håvik på Karmøy i 2009. Samt tre ungemerket i Farsund, fire fra Lindesnes, åtte fra Mandal og to fra Søgne (begge fra Kubbøy 2001).

Ungeproduksjonen var god på holmen i år også, og det har den vært hvert eneste år i mange år nå. Det er jo litt interessant, den er ikke vernet og ligger rett ved et mye trafikkert område, men fuglene får tydeligvis være i fred og gjør det bra. Det samme ser vi på Haaboene i Lindesnes. Det er også en liten holme i indre skjærgård som ikke er vernet, hvor sildemåkene har stor suksess. Vi ser ofte at sildemåkene her har unger selv i år hvor hekkesuksessen i de store reservatene er dårlig.